

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad cat olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az állatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létező új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Elfőltetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányfőzsdékben.

Március 15.

A budapesti Szent Imre-Kör ünnepélyén mondotta Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök.

Vannak korok, korszakok a népek történetében, melyeknek szimbóluma a tavasz. Mitha felpezsdülne a nemzetek vére, mintha lángot fogna a gondolatuk, mintha valami ősi erő vonulna végig rajtuk: lelkesedni kell, tüzelni kell, teremteni kell. A passzívítást az élet vágya váltja fel; új, friss, üde élet szelleme leng végig a világon. Ezekben a korszakokban fordul a világ, ezekben a korszakokban vonul végig az eke, mely mint a gletscher új világok alá morzsol hantokat, eke, mely százados, ezredes intézményeket kiforgat, hantokat, sírhantokat, történeti emlékeket, néha egész nemzeteket morzsol szét.

És ilyenkor vonulnak végig a világon a próféták. Akár a Szentírás prófétái az Isten ihletében, akár az újjak az erős érzés erejében. Egyik a lángész fáklájával, a másik a szónak viharjával, a harmadik a virrasztó remény szent víziójában, de mindig ég, lángol, vágyik énekelni, dalos, költő. És mind a szabadságról énekelnek, népeket ébresztenek s új kincseket emelnek ki és foglalnak intézmények keretébe.

1848. március 15-ike is a szabadság-

ságnak ilyen tavasza volt, a nemzeti ébredés, alkotások kora. Ezeknek az alkotásoknak érdemében a magyar katolikus ifjúságnak hatalmas része van és ez a szabadság eszméje a mai magyar katolikus ifjúságnak is, melyet nem kell a szabadságszeretetre tanítani, mert már ég az lelkében, lángot fogott. Szítsuk ezt a lángot, mert a mi kincsünk a szabadság, a mi Istenünk a szabadság istene, theológiánkban van a megváltó szabadság, a szabad akaratot valljuk, a mi filozófiánk a szabadság jegyében áll, társadalmunk pedig a szabadság nélkül nem is tudna megállni.

Másokkal szemben az első szabadság a gondolatszabadság s mivel a hit nemcsak gondolat, hanem igaz, nemes, szent gondolat, ezért a lelkiismeret szabadsága kincse a társadalomnak. Ebből vezetik le a szabadság intézményekép a vezető eszméket, az erő szimbólumát, a tanító, alkotó, az akaró szabadságot.

De nekünk mélyebben kell szántanunk. Ezért felvetem a kérdést, honnan a szabadságnak ez a nagy szeretete, kitüzesedése bizonyos korszakokban? Tán a költő gyujtotta fel, vagy talán a próféták? Nem. Mondják meg nekem: nem tudta Cicero és Szent Ágoston, hogy mi az egyenlőség? — és mégis rabszolgatársadalomban

élték? És nem hirdették ők is hatalmas szóval, hogy mi az egyenlőség? — és még sem mozdult meg szavuktól a világ! És azok a keresztes vitézek, kik saját vérüket ontották Krisztusért, nem tudták mi a testvériség? — és mégis a jobbajk társadalom korában élték. És a megváltás hitében élő modern ember nem látja-e az óriási gazdasági ellentéteket, hogy ez nem egyenlőség, nem szabadság, legfeljebb az éhenhalás és szenvedés szabadsága. Hiszen mozog már itt is a föld, de nem a Bebelek, nem a Liebknechtek, nem a Bokányiak mozgatják, hanem emelik a befogadó lelkek, a psyché, a felcsigázott, kialakult, mediúmszerű, az ujat sürgető, a jobbat szomjazó modern lelkek.

Mint 1848-ban, úgy 1907-ben is a szabadság szolgálatában álló embereknek hinniük kell az eszményekben. Abban, hogy a jóság, szépség, igazság nem ideológia, nem hidegsugaru tükör, hanem hogy mélyes szubstancia. Hinni kell az eszmékben s hirdetni az egész világon. Először negative, hogy ne vétsünk ellene, hogy mint a nagy angol konvertita, Newmann, elmondhassuk: Je n'ai jamais péché contre la lumière. Pozitíve úgy, hogy az ember áldoz az eszményekért, mert az ember meghal az istenek porától, a sárrá, porrá lett eszmékből méreg lesz és mint Scheffel

Mértékletes emberek.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

Írta: Csehov Antal.

Az év februárjának elsején, Trifon napján, szokatlan vigalom van az őrnagyné birtokán. A fiatalos özevgy, Petrovna Ljubov, ezen a napon férjének emlékére zomotort szokott adni. A környék minden nevezetessége eljön erre az ünnepélyre az őrnagyné házába. Pont tizenkét órákor az összes vendégek átmennek a nagyterembe. A szobát padlója vastag, süppedő szőnyegekkel van borítva, úgy, hogy a léptek zajából mi sem hallható. A szomorú ünnepély hangulatának hatása alatt mindenki a lábujjhegyén jár.

A nagyteremben minden készen áll. Ermenij tisztelendő ur, egy ös-zetöpörödött, alacsony öreg, emberke, felölti fekete ornatását s a gyász-ünnepély kezdetét veszi. A tömjén illatos kék füstje az ablakon beomló rezgő napsugarak fényében szétfoszlik, megsemmisül. A felgyújtott nagy viaszgyertyák lobogva égnek. Jambor szent énekek akkordjai hangzanak fel a szobában; mindenki lehorgasztja a fejét.

Az imák busan, sötétben hangzanak el. A vendégsérek egyre elérzékenyültebbé válik. Arra gondol mindenki, milyen kurta mulandó a földi élet, az emberi hívságosság... Az erős, hatalmas, pirosarcu Szevszjatovra gondolnak, aki egy hajásra megívott egy üveg pezsgőt, azután fejével ment neki az ablaknak, melynek üveglapja csörömpölvé hullott szét.

Tedeum után Ermenij tisztelendő ur leveli egyházi ruháját, a vendégek kezeit döröglik s köhéscsenni kezdenek. A ház asszonya elmeséli, milyen áldott szívű, derék ember volt a szegény megbologult Trifon Lvovics.

— Uraim, talán ennének valami csekélységet? — végzi be melábusan sóhajta beszédét.

A vendégek erre valamennyien az ebédő felé tartanak, de nem nagyon tolonganak, mert így könnyen egymás lábaira taposnának... Az ételek már készen várják őket. Oly nagymennyiségű izletes enniváló van az asztalon, hogy Konkordiev, a templomszolga, ki minden évben hivatalos a torra, mintha csak kötelessége volna: karját az ég felé tárja ki s dicsérő szavakat zengetez:

— Ó, monnyi kitűnő falat van itt együtt. Nézd, Ermenij tisztelendő uram, ez a sok étel itt az asztalon, melyek az emberek táplálására szolgálnak, mondhatnám, méltó volna arra is, hogy áldozatul mutassuk be az Istennek!

Valóban, minden, amit az asztalra hoztak, pompás, izletes. Mindenféle növényi éledelekben, húsételekben van részük a vendégeknek, csak egy valami hiányzik a pazarolt terített asztalról — a szeszes italt. Petrovna Ljubov ugyan erős fogadalmat tett, hogy kártyát és szeszes italt nem tőr meg a házában, mivel ez tette tönkre az ő urát is. Az asztalon a vizes kancsókon kívül csak néhány ecetes és olajos üvegcse fedezhető fel. Mintha ezek is csak gunyolására lennének szemé előtt a szomjas vendégeknek, kik egytől-egyik jó ivók hírében állanak.

— Tessék, urak, egyenek — nógatja őket az özevgy őrnagyné. — Ne vegyék rossz néven,

hogy pálinkát nem adtam asztalra... de semmiféle szeszes italt nem tartok a házában.

A vendégek elkedvetlenedve foglalnak helyet az asztal mellett s megizlik a húsételeket. De majdnem mindnyájan csak úgy immel-ámmal esznek, kelletlenül veszik kezükbe a villát, észrevehető minden mozdulatukon, hogy bizony — az asztalról hiányzik valami.

— Ugy érzem magamat — szóló sutto-gva a törvényszéki bíró a szomszédjához — mintha a zsebemből elvesztettem volna valamit. En olyan nyugtalan vagyok, mint mielőtt eltörtém a jobb-lábamat... Nem tudok enni.

Marfutkin sokáig keresi a zsebkendőjét, mielőtt az evésbe kezdene.

— Persze, hisz a bundámban hagytam a zsebkendőmet! S én gondolkodás nélkül már kétszer-háromszor is átkutattam minden zsebetem — mondja szinlelt boszúsággal s kimegy az előszobába, ahol a téli kabátok fel vannak akasztva.

Mire visszatér, szeme csillog, arca mosolygós. Mohón nyul a pecsenye felé.

— Ugye — szól halkán, ravaszul Ermenij tisztelendőnek — nem izlik az étel, ha közben nincs egy kis itóka? Menj az előszobába, ott a bundám bal alsó zsebében találsz egy palackot... De ügyelj, valahogy össze ne törd!

Ermenij tisztelendő urnak enyszeriben eszébe jut, hogy néhány szót kell váltania Konkordievvel. Kimegy az előszobába.

— Tisztelendő atyám! Egy szóra! — kiált utána Dvonjagin és követi.

— Héj, milyen nagyszerű bundát vásároltam a minap — mondja dicsékedve Krumov. — Testvérek között is megér ezer rubelt. És — ha

Mai lapunk 4 oldal.

— **A polgárdii vásár.** A polgárdii országos vásár eltérőleg az eddigi szokásoktól nem folyó hó 21-én, hanem 18-án fog megtartatni.

— **Tolvaj cselédleány.** Hollósi Anna 18 éves leány Somogyi Sándor körtvélyespusztai lakosnál volt szolgálóban. A napokban Somogyi, aki egy hélig távol volt hazulról, arra a kellemetlen meglepetésre tért haza, hogy lakása teljesen üresen áll. Távollétében Hollósi Anna minden ingóságát ellopta és megszökött. A tolvajt keresik.

— **Halálos ütés.** Csenki Márton és D. Nagy Mihály kajászószentpéteri lakosok a napokban kazalrakással foglalkoztak. Munka közben valami felett összeszólkoztak. Csenki Márton egy dorongot kapott kezébe és azzal D. Nagy Mihályt úgy ütötte föbe, hogy holtan terült el a földön. Csenki Mártont a csendőrök letartóztatták és bekísérték a székesfehérvári királyi ügyészség fogházába.

— **Rendőri hírek.** Scholl Jánosné velencei lakost a Budai-úti Ósbudavár vendéglő elől önkívületi borus állapotban a mentők szállították a városházára. A kihágási osztályon Schrollnét 2 napi elzárásra ítélték. — Teplán György és Papp Ferenc napszámások a Hal-téren összeverekedtek. Utcai botránnyért a kihágási osztály ítélik felettük. — Löffler Viktor porlitz (Poroszország) illetőségű takácssegéd 10 filléres bélyegeket árult, amelyek hoiszerezését nem tudta igazolni. Löfflert letartóztatta a rendőrség. — Sack Mózes csavargó napok óta lakás és foglalkozás nélkül csavargott a városban. A rendőrség kihágási osztálya két napi elzárásra ítélte.

— **Szigeti fényképezési és festészeti műintézet Székesfehérvár Kossuth-utca 9.**

Készít arcképeket bármely kis kép vagy természet után életnagyságig aquarell, platin, pastel és olajkivitelben.
Elsőrangú kivitelért kezeskedik. 11—52.

MŰVÉSZET.

* **Köszlő ember fia.** Péntek márc. 15. Ünnepi előadás. Jókai nagy regényét — mint más regényeivel is történt — nehéz volt beleszorítani egy színni szűk keretébe s a két műfaj nem egy keréknyomba vágó természete bizony nehezé teszi a könnyű színni élvezését. Mindez elcsuszott volna azonban, ha a színészek maguk jobban készültek volna és nem a sugó lett volna a darab sikerének főfaktorára. De hát hiába, a mai színészgeneráció elsősorban az operettekben érzi magát otthonosan. Az előadás folyton a közönség leginkább Fekete Irén kedves, szimpatikus alakítását élvezte, a ki Editet alakította azzal a szerencsével, mintha csak hozzá szabták volna a szerepet. Kapott tapost bőven, sőt ifju tisztelői egy pompás ezüst koszorúval is meglepték. (No lám!) Mellette Gerőfi Ilona szolgált leginkább az elismerésre lelkiismeretes ügyes játkáért. Déri Béla még nagy rekedtsége mellett is elérte a töle megszokott hatást. Szintgy élvezetes alakítást nyújtott Magas Béla Palavic őrnagy szerepében.

Végül Gyárfás Ödönről kell megemlékeznünk, a ki Tóth Kálmán: „Előre” című költeményét szavalta el igazán nemes lelkesedést kiváltó páthosszal. B. F.

* **Színházi hét.** Vasárnap délután: Peleskei nótárius; este: Piros bugyellárás. Hétfő: Vig özvegy; zóna, Szilassy Etel felléptével. Kedd: János vitéz; Szilassy Etel és Lilián szerpentin táncosnő fellépte. Szerda: Hajduk hadnagya; Lilián 2-ik fellépte. Csütörtök: Sulamith; Szilassy Etel felléptével, Tombor jutalomjátéka. Péntek: Rikkancs, zóna. Szombat: Lili; Tábori bucsu fellépte. Vasárnap délután: Vigözvegy; este: Táncosregiment. Utolsó előadás. Hétfő: Ujhonpolgár. Kur-szerényzet jutalomjátéka.

Báró Kozmitza — (ezelőtt —
budai — Mattoni-féle)
Király-keserűvize
az
Erzsébet-Sósfürdő
főforrása.
Egyhe hashajtó.

NIGRIN

a legjobb
CIPÓCRÉM

ST. FERNOLENDT, Wien

cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

Eladó borok!

60 hektoliter 1905. évi, 60 hektoliter 1906. évi fejérmegyei hegyibor K. 40. — illetve K. 38. — árban eladó. Pezsgőboryár Velenczén, Fejérmegye.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gleditschia, elősövény.

Bármily talajban gyorsan fejlődik, sűrű, nagy töviseivel embernek és bármily állatnak ellentáll, kitart 70—80 évig, neveltető oly sűrűn, hogy apró cstrke, malac stb. sem mehet át; ez a legelősből örökös áthatatlan kerítés. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredményekkel illethető, mert a csemoték felassza jéges pincében tartatnak. Ezer darab 12 korona, rendszeren ültetve 50 méter kerítéshez elég. Nyomatott ültetési és kezelési képes utasítást minden rendeléshez adok. Akinék élőkerítés nem felel meg, szállíthatók sodronyszövetet, a legtekélyesebb gyártmányt, olcsón 100, 150 és 200 cm. széleset.

Szőlőlugas

minden háznak legszebb díszje, egy gyűjtemény 8 fajból 20 tő. egy tő 2—300 fűrtet terem.

Szőlőültványok

táblás ültetések és hiányok pótlására, 80 legkiválóbb bor- és csemegé-faj, szigorúan válogatott, tökéletes forradású és fajtiszt, duggyökéru példányok.

Delaware

sima vessző minden szőlő megfakad, csak az a legnemesebb faj, melyből én 18 év alatt 40 holdat ültettem, 35 hektó terem holdanként, bora édes, erős, oltani, permetezni nem kell és kezeléséhez semmi tudomány sem kell, ezért ellensége sok tudományos szőlőintéző.

Bővebb leírást és KÉPES ÁRJEGYZÉKET tanulságos tartalommal és mindenhez teljes tájékoztatóval ingyen és bérmentve küld:

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, NAGY-KÁGYA.

Levelezés minden nyelven.

Legjobb magyar pezsgő a

BELATINY PEZSGŐ PÁRIS 1900 ARANY ÉREM

Főraktár Székesfehérvár részére:
Kováts Pál csemegekereskedésében.

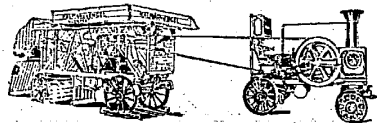
Számtalan első díjakkal és díszoklevelekkel kitüntetve.

KALMAR és ENGEL

MÓTOR- ÉS GÉPGYÁRA

BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 18.

Ajánlja egy cséplőgép, mint malomüzemre leggyorsabb benzinmotorjait, benzinkomobijait, valamint szivógáz-motorjait melyek V., Lipót-körút 18. bármikor üzenben megtekinthetők.

Teles jóállás Egyedül létező újdonság!
Kitűnő cséplésért!

Ezen motorok egyetlenes járása és bázmatatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjáratlanabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők. Árjegyzék ingyen. — Olcsó árak részletfizetésre.

KOCSIFÉNYEZŐ és NYERGES

üzletemet a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom.

Raktárt tartok mindennemű ruganyos hintókból és különböző üzleti kocsikból. **Javításokat** a leggyorsabban és jutányos árban készítek.

Hirtling Pál kocsigyártó,

Székesfehérvár, Tolnai-utca 16.

**Dughagymát
Foghagymát
Vereshagymát
Kendermagot
Moharmagot**

és mindennemű veteménymagvat legjobban minőségben szállít

Hoffmann János

paprika és terménykiviteléi üzlete

S z e g e d.